

KAM V OKOLÍ

Divišov.

Návštěvníci Českého Šternberka by tuto obec neměli minout, protože je s jeho dějinami úzce spjata. Obec založil Diviš z rodu Divišovců. V místech, kde se nachází starobylá budova děkanství, stávala tvrz. V obci je k vidění kostel z roku 1350, původně gotický, který později vyhořel a v letech 1745-46 byl přestavěn v barokním slohu. Kostelní hrobka sloužila jako rodinná hrobka Šternberků, je zde pochována dcera krále Jiřího z Poděbrad – Eliška. www.divisov.cz

Sázava

Sázavský klášter patří mezi nejvýznamnější místa středověkých Čech. Založil jej roku 1032 kníže Oldřich a ústřední postavou byl mnich Prokop. Koncem 11. století se stal klášter centrem slovanského písemnictví a vzdělanosti. V roce 1097 byla slovanská liturgie zakázána a klášter převzali benediktini z Břevnova, kteří zavedli latinskou liturgii.

V této době zde žil pokračovatel Kosmovy kroniky české – anonymní Mnich sázavský a mimo jiné zde vznikl známý Remešský evangeliář, což byla kniha, na níž přísahali francouzští králové, a to až do francouzské revoluce. Klášter byl dále přestavován a výstavbu definitivně zastavily až husitské války. Z této gotické přestavby je zachováno torzo kostela s kaplí

Žišov

Panny Marie a část kapitulní síně s výzdobou dvorních malířů Karla IV. Poslední, barokní přestavba kláštera proběhla v 17. století a v roce 1785 byl josefínskou reformou zrušen a dražbou se dostal do soukromých rukou. Následná přestavba v 19. století se snažila o civilnější vzhled. Ten už zůstal do dnešní doby bez větších změn. V sousedství kláštera vzniklo již ve 13. století na druhém břehu řeky předklášterní městečko s farním kostelem sv. Martina ze 14. století, který se dochoval až do současnosti a slouží jako kulturní síň města. www.mestosazava.cz

Kácov

První doklad o městečku Kácově je spojen se zdejší farním kostelem Narození Panny Marie z roku 1352. Střediskem nevelkého statku byl zdejší hrad či hrádek. V obci je zámek, zřícenina hradu, kostel s farou, škola, pivovar, který je připomínán v pramenech již v roce 1457. O vzhled Kácova se nejvíce zasloužila Anna Marie, kněžna Toskánská. Za jejího působení byl v letech 1726 – 1733 vystaven zámek, napojený podzemní chodbou na kostel sv. Liberáta. Na náměstí před kostelem je barokní sousoší Čtrnácti svatých pomocníků z červeného pískovce, na vrcholu je socha Madony. Hrad, z něhož se zachovala jen zřícenina, stával jihozápadně od městečka nad levým břehem Sázavy.

Žišov

Dominantou nevelké vsi je kostel sv. Mikuláše stojící na břehu rybníka. Původně zřejmě pozdně románský byl do dnešní barokní podoby přestavěn v 1. polovině 18. století. Má jednoduchý charakter jednolodního kostela s příčně obdélným presbytářem, nad nímž je nízká věž. Kolem kostela je nevelký hřbitov. U kostela stojí socha sv. Mikuláše z 1. poloviny 18. století. <http://zisov.unas.cz/>

FOTO: PAVEL MODRÁČKA

Sokolníci předvádějí na nádvoří různé, v tuzemsku žijící dravce.

→ řekou Sázavou roku 1241 hrad. Raně gotickou stavbu pojmenoval podle svého rodového znamení, zlaté osmicípé hvězdy v modrém poli, a sám se začal titulovat „ze Šternberka“. Od té doby se členové rodu nazývají Šternberkové.

Jak se však ocitl další hrad téhož jména několik set kilometrů odsud na východ u Olomouce? Také díky Zdeslavovi, který za pomoc při hájení Olomouce proti uherskému králi Bělovi IV. získal území severně od města. Tam založil po roce 1253 další hrad Šternberk, jež se stal moravským centrem rodových statků. Šternberkové se stali jedním z předních šlechtických rodů v zemi.

Český Šternberk byl postaven na strategickém místě na skále jako pevnost, od východu jej chránil příkrý svah spadající do údolí, přístupová cesta byla z opačné strany. V už i tak dost členitém terénu Šternberkové hrad postupně zabezpečili důkladným opevňovacím systémem. Na sever i jih od hradu postavili hluboké příkopy a postupně zdokonalovali opevnění. Ve 14. století přibyla na severu třípatrová hranolová věž spojená s horním předhradím vysokou hradbou. Její úzké střílny byly směřovány většinou k řece.

Doba husitských válek zasáhla i do osudu hradu. Tehdejší majitel hradu i celého panství Petr ze Šternberka byl rozhodným odpůrcem husitů,

proti nimž stanul po boku císaře Zikmunda v několika bitvách. Nakonec padl v bitvě pod Vyšehradem roku 1420, což paradoxně zachránilo hrad Šternberk před vypleněním. Vdova po Petrovi ze Šternberka Perchta se totiž přihlásila k programu čtyř pražských artikulů, a tím se jí podařilo odvrátit pozornost husitů od šternberského panství. Hrad byl nakonec pokorěn o několik desetiletí později, v roce 1467, poté co se Zdeněk ze Šternberka postavil tehdejšímu „husitskému králi“ Jiřímu z Poděbrad.

Hrad byl natolik poškozen, že jeho obnova se protáhla na mnoho let a stavební úpravy výrazně pozměnily původní architektonickou podobu. V souvislosti s úpravami byl zdokonalen obranný systém a postavena například jižní věž.

Přestavby dokončil Jan ze Šternberka a hrad se znovu stal správním střediskem rozsáhlých rodových majetků.

Hluboký otřes panství přinesla třicetiletá válka, kdy byl celý kraj včetně hradu vydrancován. Následná oprava vtiskla raně barokní charakter jak části exteriérů, tak zejména vnitřním prostorům hradu. Tehdejší majitelé se snažili interiéry upravit tak, aby vyhovovaly pohodlnému bydlení. Díky tomu dnešní návštěvník může obdivovat kupříkladu reprezentativní rytířský sál a bohatou štukovou výzdobu, jejímž autorem je italský štu-